

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Gondolatok az ebösszeírásról

Szerző:

dr. Nagy Csilla LL. M.

állatvédelmi szakjogász

hatósági jogalkalmazó

Magyar Birtokvédelmi Szövetség főtitkár

2023-ban az ÉV Állatvédő Jogásza

Budapest, 2023. november 20.

I. Bevezetés

„Az önkormányzat a szabadság elvét képviseli a közigazgatásban azáltal, hogy az állam megengedi, hogy egyes polgárai nemcsak a törvények alkotásában, hanem az állami tevékenységben is részt vegyenek. Az önkormányzat a megye, a county, a department stb., községi testületek, egyletek alakjában a közigazgatás helyi jellegű feladatainak megvalósítására van ugyan hivatva, de mégis nagyszerű megnyilvánulása az ember magasabb rendű erkölcsi természetének, az emberi szabadságnak, midőn az egyes annyira át van hatva az általános akarattól, hogy képes maga irányában végrehajtó orgánuma lenni az általános akaratnak. Az önkormányzat a szabadság a közigazgatásban, az önkormányzat a szabad közigazgatás.”¹

Magyarországon, akárcsak Európában bármerre, a helyi közigazgatás, az önkormányzati (területi-települési) igazgatás középkori gyökerekre nyúlik vissza. Az első jelentősebb helyi autonómiák, önálló települési közösségek a városokhoz köthetők, de az önkormányzati közigazgatás hagyományosan meghatározó elemei végül a (nemesi) vármegyék lettek, s települések lényegében a vármegyék alárendeltségében működtek. 1990-ben bővült ki az állami igazgatási rendszer a helyi önkormányzati igazgatási alrendszerrel. Magyarország Alaptörvénye új alrendszer számára kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg.²

Az Ávtv. a tartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) részére az alábbi szerepek ellátását határozza meg kötelező és szabadon vállalható feladatként az állatvédelem területén:

1. az önkormányzatok kötelező feladata

---

¹Grünwald Béla: *Közigazgatásunk és a magyar nemzetiség*. In Lőrincz Lajos (szerk.): *A magyar közigazgatás-tudomány klasszikusai 1874-1947*. KJK, Budapest, 1988, 68. oldal

²Magyarország Alaptörvénye 34. cikk (1) bek. kimondja, hogy „a helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört

- az ebösszeírás,
- a kóbor ebekkel kapcsolatos feladatok ellátása,
- az állatokkal szembeni megfelelő magatartásra, gondoskodásra nevelésnek, az állatok megismertetésének az iskolai általános képzésbe, a szakképzésbe és az ismeretterjesztésbe beépítésében való közreműködés,
- amennyiben az állat továbbélése megszüntethetetlen vagy csillapíthatatlan szenvedéssel járna és gyógyulása nem várható, továbbá az állat tartója ismeretlen, vagy vadon élő, nem vadászható állat esetében az egyed a szabadon élésre vagy fogságban tartásra alkalmatlan, az állat életének kioltásával kapcsolatban felmerült igazolt költségeket a települési, fővárosban a kerületi önkormányzat köteles megtéríteni,
- az állati eredetű melléktermék elszállításával, ártalmatlanná tételével kapcsolatos feladatok ellátása³,

2. vállalható feladata

- az ebrendészeti hozzájárulás meghatározásával és beszedésével kapcsolatos feladatok ellátása, továbbá
- önkormányzati állatvédelmi őrszolgálatot működtethet.

Jelen cikk célja az ebösszeírás jogintézmény jogtörténetének, jogszabályi hátterének és gyakorlati megvalósításának bemutatása, külön hangsúlyt helyezve azon pontokra, amelyek tekintetében időszerűvé vált a módosítás.

---

törvény állapíthat meg.”

³az állati eredetű melléktermék elszállításával, ártalmatlanná tételével kapcsolatos feladatok ellátása tulajdonképpen köztisztasági, hulladékkezelési feladatkörbe is sorolható, a teljesség kedvéért szerepeltetjük itt is.

II. Az ebösszeírás jogi szabályozása és gyakorlata

Az ebösszeírás intézménye már az 1800-as években ismert, szabályait ekkor még szabályrendeletekben rögzítették. 1944-ben A m. kir. földművelésügyi miniszter az ebtartásra vonatkozó, valamint az állati gümőkór leküzdésével kapcsolatos egyes rendelkezések módosításáról szóló 1.020/1944.M. E. számú rendelet végrehajtásáról szóló 1944. évi 258.000. számú rendelete az ebösszeírást ebigazolvány kiállításával és ebrendészeti hozzájárulás kivetéséhez kötötte. Az ebösszeírás a polgármester hatásköre volt, akinek a feladat ellátására olyan községi (városi) alkalmazottat kellett megbízni, *„aki a helyi viszonyokat, az ebfajtákat és az ebtartási szabályokat ismeri”*⁴, a megbízottat pedig ebösszeíró igazolvánnyal látta el⁵.

Az ebösszeírás jelenleg hatályos szabályozását az Ávtv. 42/B. § (1)-(2) bek. tartalmazza, mely szerint az önkormányzat *„ebrendészeti feladatainak elvégzése érdekében, illetve a veszettség elleni oltás⁶ járványvédelmi vonatkozásaira való tekintettel három évente legalább egy alkalommal ebösszeírást végez”* és az ebösszeírás során *„jogosult kezelni a 42/A. § (4) bekezdés szerinti adatokat.”* Az Ávtv. 42/B. § (5) bek. szerint az eb tulajdonosa és tartója az ebösszeíráskor köteles ezen adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátani.

Az Ávtv. 42/A. § (4) bekezdésében foglalt adatok:

- a. az eb tulajdonosának neve, címe,
- b. az ebtartó neve, lakcíme, telefonszáma, elektronikus levélcíme,
- c. az eb fajtája vagy fajtajellege vagy a keverék mivoltára való utalás, neme, születési ideje, színe, hívóneve,
- d. az eb tartási helye,
- e. a beültetett transzponder sorszáma a beültetés időpontja, a beültetést végző szolgáltató állatorvos neve, kamarai bélyegzője száma,
- f. ivartalanított eb esetén az ivartalanítás időpontja, az ivartalanítást végző szolgáltató

⁴ https://library.hungaricana.hu/hu/view/OGYK_RT_1944/?pg=846&layout=s, 2023.11.12.

⁵Az ebösszeírás történelméről részletesen lásd dr. Jámbor Adrienn: *Ebadó és ebösszeírás*, http://real.mtak.hu/93999/1/ISSN_0866-6032_tomus_31_2013_207-220.pdf, 2023.11.12.

⁶A veszettség elleni oltásra a továbbiakban oltásként hivatkozunk

- állatorvos neve, kamarai bélyegzője száma,
- g. az eb oltási könyvének száma, az azt kiadó szolgáltató állatorvos neve, kamarai bélyegzője száma,
  - h. az eb veszettség elleni védőoltásainak időpontja,
  - i. az eb veszettség elleni védőoltásai során használt oltóanyag, annak gyártási száma, valamint az oltást végző szolgáltató állatorvos neve, kamarai bélyegzője száma,
  - j. a veszettség szempontjából aggályos eb megfigyelési státuszának ténye, időpontja,
  - k. kisállatútlevelel rendelkező eb esetén az útlevelel számát, kiállításának időpontja, a kiállító szolgáltató állatorvos neve, kamarai bélyegzője száma,
  - l. az eb veszélyessé minősítésének tényére és időpontjára vonatkozó adat,
  - m. elismert tenyésztő szervezet által törzkönyvezett eb esetén a származási igazolás másolata.

Az Ávtv. 42/B. § (5) bek. szerint adatszolgáltatásra kötelezett személy a jogszabály szerint „*az eb tulajdonosa és tartója*”.

Az Ávtv. 3. § 1. pont szerint „*állattartó: az állat tulajdonosa, illetve aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli*”.⁷

A definíciókból következik, hogy nem minden állattartó ebtartó de minden ebtartó állattartó. Vagyis az ebtartó fogalmába egyaránt beletartozik az is, aki az eb tulajdonosa illetve az is, aki az ebet gondozza, felügyeli.

Amennyiben a jogszabály kizárólag az ebtartót kötelezné adatszolgáltatásra, akkor az eb tulajdonosa és/vagy az a személy, aki az ebet gondozza, felügyeli, kerülne kötelezetti pozícióba. Gyakori élethelyzet, hogy valaki fiatal felnőttként a szülői házban lakva kiskutyát fogad örökbe, majd évekkel később elköltözik, és a kutya az idős szülőknél marad. Tapasztataim szerint egy ilyen helyzetben ha a hatósági ellenőrzés során az állattartási körülmények nem felelnek meg a jogszabálynak, a szülő azzal

---

⁷az állattartó fogalmáról részletesen lásd: *dr. Nagy Csilla LL. M.: A jegyző előtti állatvédelmi eljárás megindításának kérdései* -

próbálja a felelősséget a gyermekére hárítani, hogy a gyermek a kutya tulajdonosa, a gyermek pedig a szülőt nevezi meg felelősként, mondván, hogy ők lettek a kutya gondozói.

Ezt a helyzetet előzi meg az Ávtv. 42/B. § (5) bek., amely egyértelműen kimondja, hogy az eb tulajdonosát és tartóját egyaránt adatszolgáltatási kötelezettség terheli. Ezen jogszabályi megoldás hátránya, hogy szó szerinti értelmezés esetén az adatszolgáltatás duplázódik, amennyiben az eb tulajdonosa és tartója két különböző személy, vagyis egyazon kutyára két adatlap kerül beadásra, egy adatlap az állat tulajdonosa, egy adatlap az állat tartója által kitöltve.

Az Ávtv. 42/A. § (4) bekezdésében foglalt adatok a jogszabály által is kimondottan ugyanazon az adatok, amelyeket az Ávtv. 42/A. § (6) bek. szerint az eb tulajdonosa az eb transzponderrel történő megjelölését és regisztrációját végző állatorvos rendelkezésére is köteles bocsátani.

A KEDVTR. 17/B. § (3) bek. alapján „*az eb transzponderrel történő megjelölését követő 8 napon belül a beavatkozást végző szolgáltató állatorvos köteles az állatnak az Ávtv. 42/A. § (4) bekezdése szerinti adatait a transzponderrel megjelölt ebek adatait nyilvántartó országos elektronikus adatbázisban (továbbiakban: adatbázis) regisztrálni*”. Ez az ún. PetVetData nyilvántartás.⁸A PetVetData nyilvántartásból a Magyar Állatorvosi Kamara (a továbbiakban: MÁOK) az Ávtv. 42/B. § (4) bekezdés értelmében a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NEBIH) kérésére köteles a nyilvántartott ebekről adatot szolgáltatni. Az ebnyilvántartás tehát a mikrochippel megjelölt ebre vonatkozó adatokat a MÁOK által üzemeltetett PetVetData rendszeren keresztül kapja.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NEBIH)

1. működteti az ebnyilvántartást⁹;
2. biztosítja a (4) bekezdés c), h) és l) pontja szerinti adatokhoz való nyilvános

---

II. Az állattartó pozicionálása az eljárásban (Jegyző és Közigazgatás, XXV. évfolyam, 4. szám, 2023. július-augusztus)

⁸A PetVetData nyilvántartásba kerül a kedvtelésből tartott állatok nem kereskedelmi célú mozgásának állategészségügyi szabályairól szóló 21/2015. (IV.30.) FM rendelet 7. § e) és f) pontjai alapján a kedvtelésből tartott állatokra vonatkozó kiállított útlevelekben szereplő adatok is. a NAIH-5078-2/2022. sz. állásfoglalása kóbor eb tulajdonosának felkutatásával kapcsolatos jegyzői és állatorvosi adatkezelésekről

⁹Kijelölő r. 17. § (1) bek. c) pontja

hozzáférést az állatba ültetett transzponder sorszáma alapján¹⁰;

3. jogszabályban meghatározott közfeladat ellátása érdekében az ebnyilvántartáshoz

a) hozzáférést biztosít a települési, fővárosban a fővárosi kerületi és a fővárosi önkormányzat részére,

b) hozzáférést biztosíthat bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság és más közigazgatási szerv részére¹¹.

Az Ávtv. 42/B. § (3) bek. szerint az önkormányzat az ebösszeírás során vezetett és a NEBIH által vezetett nyilvántartást összeveti, és eltérés esetén adatot szolgáltat a NEBIH-nek.

Az eb tulajdonosának és tartójának tehát kettős regisztrációs kötelezettsége van: ugyanazokat az adatokat köteles az eb transzponderrel történő megjelölését és regisztrációját végző állatorvos rendelkezésére bocsátani, mint amit háromévente az ebösszeírást végző önkormányzat felé is köteles megadni, miközben az önkormányzat ugyanezen adatokhoz a NEBIH-től is hozzáférést kap.

Miután az ebnyilvántartás során az ebtartónak a mikrochip behelyezésének és az oltás beadatásának időpontjáról is nyilatkoznia kell, s mindkettő jogszabályi kötelezettség, amelynek elmulasztása szankcionálható, a gyakorlatban, kiskutya beköltözése esetén, a mikrochip és az oltás beadatását követően szolgáltat adatot az ebtulajdonos, ebtartó az önkormányzatnak.

A Veszettséggr. 4. § (7) bekezdése alapján „*veszettség ellen csak elektronikus transzponderrel megjelölt eb oltható*”. A KEDVTR. 17/B. § (10) bek. alapján „*négy hónaposnál idősebb eb csak transzponderrel megjelölve tartható.*” Ez azt jelenti, hogy az ebnek négy hónapos korában meg kell kapnia a chipet, s az eb a fent leírt gyakorlat alapján csak ezt követően kerül be az ebösszeírás rendszerébe.

Az önkormányzat által háromévente lebonyolított ebösszeírás során az állattartó formanyomtatványon küldi be az adatokat. Minden egyes ebről számot kell adni, így elméletben bekerülnek a rendszerbe azok az ebek is, amelyek nem chippeltek ill. nem rendelkeznek veszettség elleni oltással. A hivatalok

---

¹⁰Ávtv. 42/A. § (7) bek.

leterheltsége miatt nem jellemző, hogy szemlét tartanának minden egyes lakosnál, leellenőrizve, hogy mindenki számot adott-e a kutyájáról.

Figyelemmel arra, hogy az ebösszeírás során arról is nyilatkozni kell, hogy az eb mikor kapott mikrochipet és veszettség elleni oltást, feltételezhetjük, hogy az ebtartók ebbe a nyilvántartásba is csak a chippelt és érvényes veszettség elleni oltással rendelkező ebeket vallják be a közigazgatási szankció elkerülése reményében, abban bízva, hogy a leterheltség miatt el tudnak bújni a hatóság vigyázó szeme elől. Az ebösszeírás elmulasztására a legtöbb esetben akkor derül fény, ha a hatóság hivatalból vagy bejelentésre állatvédelmi ellenőrzést tart. Olyan is előfordul, hogy az állattartó a chippelt ebről nem szolgáltat adatot az ebösszeírás során, és a mulasztásra a két nyilvántartási rendszer összefésülésekor derül fény.

Az ebösszeírás elmulasztása alapján a települési önkormányzat jegyzője, fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző (a továbbiakban együtt: jegyző) az alábbi szankciókat külön-külön és együttesen is kiszabhatja:

1. figyelmeztetés szankció alkalmazása
2. állatvédelmi oktatáson (továbbiakban: állatvédelmi képzés) való részvételre kötelezés
3. ebösszeíró adatlap benyújtására történő kötelezés;
4. állatvédelmi bírság kiszabása, állatvédelmi bírság kiszabása helyszíni bírságként.

Figyelemmel arra, hogy az ebösszeírás tekintetében az eb tulajdonosa és tartója egyaránt kötelezett, a mulasztás mindkét személy esetében egyaránt szankcionálható.

A fenti szankciók közül az állatvédelmi bírság a jegyzői határozat nemteljesítése esetén a későbbiekben is kiszabható, tehát mindaddig, amíg a kötelezett (kötelezettek) az ebösszeírást nem teljesíti (nem teljesítik). A joggyakorlat szerint a hatóság első ízben egy figyelmeztető - a mulasztás pótlására határidő megjelölésével kötelező határozatot bocsát ki, majd, amennyiben a határozatban foglalt

---

¹¹Ávtv.42/A. 5 (8) bek.

határidő eredménytelenül telik el, állatvédelmi bírságot szab ki. A kiszabandó bírság legalacsonyabb összege 150 000 Ft.¹²

III. Zárszó

Az ebösszeírás célja az, hogy a hatóság pontos nyilvántartással rendelkezzen az illetékességi területén tartott ebekről, ebben a formában azonban nem éri el ezt a célt, miközben értelmetlenül növeli a hivatalokban a munkaterhet.

Értékes idő megy el arra, hogy az ebnyilvántartásban már meglévő adatok ismét rögzítésre kerüljenek egy excel táblázatban, miközben amennyiben a kötelezettek elmulasztják az adatszolgáltatást, a hivatalok leterheltsége miatt csekély az esélye annak, hogy a mulasztásra fény derüljön. A fel nem tárt jogszabálysértések így nem kerülnek szankcionálásra sem, a szankcionálás hiánya pedig azt eredményezi, hogy a kutyatartók, kutyatulajdonosok nem veszik komolyan az ebösszeírás kötelezettségét. A felelős állattartól ugyan beadják háromévente az ebösszeíró adatlapot, azonban az ő adataikat a hatóság egyébként is megkapja a NEBIH-től.

Álláspontom szerint tudatosítani kell az állattartókban, hogy az ebösszeírás elmulasztása közigazgatási szankció kiszabását vonja maga után, a közigazgatási szankciót valóban ki kell szabni a mulasztás esetén.

Az ebösszeírás lebonyolításának jogszabályi alapjait időszerű a kor követelményeinek megfelelően módosítani, akár egy olyan szisztémában gondolkodva, amelybe bevonhatóak akár civil önkéntesek is. Amennyiben a civilek mennének ki címekre az ebösszeíró adatlapokkal, megfelelő adatvédelmi szabályzatot és tájékoztatót szükséges kidolgozni. Informatikai-technikai beruházás is elengedhetetlen, amennyiben a civil összeírók úgy veszik fel az adatokat, hogy azok a felvétel időpontjában azonnal felkerüljenek a helyi központi nyilvántartásba, és így ne alakuljon ki az a patthelyzet, hogy az

---

¹²a szankciók kiszabásával kapcsolatosan a Bírságrendelet és a Szankciótv. rendelkezik

ebösszeíró adatlapok beérkeztek, de a rögzítésre már nem marad kapacitás. Amennyiben az ebtartó megtagadja a civil összeírónak az adatok megadását, ez az elhallgatás már hatósági ellenőrzést eredményezhetne a hatóság részéről.

Írásom Mark Shelley gondolatával zárom, annak reményében, hogy jelen cikkel hozzájárulhatok az ebösszeírás rendszerének megreformálásának előkészítéséhez:

„A kezdet mindig ma van.”

Jogszabályjegyzék

- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről (Ávtv.)
- 2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről (Éltv.)
- 2017. évi CXXV. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióiról (Szankciótv.)
- 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról (KEVDTR.)
- 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet az állatvédelmi bírságról (Bírságrendelet)
- 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről (Kijelölő r.)
- 164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól (Veszettiségr.)
- 785/2021. (XII. 27.) Korm. rendelet a kóbor állat befogásával, tulajdonjogának átruházásával és elhelyezésével kapcsolatos feladatok ellátásának részletes szabályairól (Kóbor állat r.)